

KVARTALNI IZVJEŠTAJ – III KVARTAL 2026.

Unapređenje sistema finansiranja OCD kroz izmjene Pravilnika, učešće civilnog društva i jačanje transparentnosti

1. Period izvještavanja

Period: juli – septembar 2026. godine

Oblast: unapređenje transparentnosti, odgovornosti i efikasnosti sistema finansiranja/sufinansiranja projekata organizacija civilnog društva i omladinskih organizacija iz budžeta Grada Prijedora.

Osnov za praćenje: Analiza budžetskih izdvajanja za organizacije civilnog društva i omladinske organizacije za period 2023–2025. godine, kao i aktivnosti zagovaranja usmjerenih na unapređenje postojećeg sistema finansiranja.

2. Fokus i cilj aktivnosti u III kvartalu

U trećem kvartalu aktivnosti su bile usmjerene na povezivanje rezultata provedene analize sa konkretnim prijedlozima za unapređenje normativnog i institucionalnog okvira za finansiranje/sufinansiranje projekata organizacija civilnog društva.

Poseban značaj u ovom periodu imala je inicijativa za **izmjenu Pravilnika o finansiranju/sufinansiranju projekata organizacija civilnog društva**, sa ciljem da se postojeći sistem učini transparentnijim, predvidivijim, odgovornijim i usmjerenijim na rezultate.

Proces je zamišljen kao participativan, uz uključivanje predstavnika organizacija civilnog društva i omladinskih organizacija u razmatranje postojećih rješenja i definisanje prijedloga izmjena.

Na ovaj način aktivnosti projekta prelaze sa nivoa istraživanja i identifikacije problema na nivo **konkretnog institucionalnog unapređenja sistema**.

3. Ključni indikatori i stanje u III kvartalu

Indikator	Bazno stanje	Stanje u III kvartalu 2026.	Status
Analiza sistema finansiranja	Analiziran period 2023–2025.	Nalazi korišteni kao osnova za prijedloge izmjena	Ostvareno
Identifikovani sistemski problemi	Oscilacije finansiranja, nedovoljna transparentnost evaluacije, nedostatak javne baze i rezultatskog praćenja	Problemi pretočeni u konkretne prijedloge za izmjenu Pravilnika	Ostvareno
Izmjena Pravilnika	Postojeći Pravilnik predstavlja osnov za finansiranje/sufinansiranje	Pokrenut proces razmatranja izmjena Pravilnika	U toku

Radna grupa za izmjenu Pravilnika	Nije postojao participativni proces izmjene zasnovan na nalazima istraživanja	Formirana/aktivirana radna grupa za pripremu prijedloga izmjena	Ostvareno/u toku
Učešće OCD	Ograničeno učešće u definisanju sistema	Predviđeno/ostvareno uključivanje predstavnika OCD u radnu grupu i konsultacije	U toku
Učešće omladinskih organizacija	Potreba za većim učešćem korisnika sistema	I OO uključene u proces konsultacija i izrade prijedloga	U toku
Indikatori rezultata	Nisu sistemski standardizovani	Predloženo uključivanje mjerljivih indikatora u sistem finansiranja i izvještavanja	U toku
Javna baza projekata	Ne postoji centralizovana baza	Predložena kao dio unapređenja transparentnosti sistema	U toku
Javno izvještavanje	Neujednačeno	Predloženo standardizovanje obaveza korisnika	U toku

4. Proces izmjene Pravilnika

Jedan od najvažnijih rezultata aktivnosti u III kvartalu jeste usmjeravanje pažnje sa pojedinačnih problema u dodjeli sredstava na **sistemsko unapređenje pravila prema kojima se sredstva dodjeljuju, prate i opravdavaju**.

Na osnovu nalaza analize budžetskih izdvajanja 2023–2025. identifikovane su oblasti koje zahtijevaju preciznije uređivanje Pravilnikom.

Posebno su izdvojene:

- transparentnost postupka dodjele sredstava;
- jasnije definisanje kriterijuma za ocjenu projektnih prijedloga;
- javna dostupnost informacija o dodijeljenim sredstvima;
- jasno definisanje obaveza korisnika sredstava;
- unapređenje monitoringa realizacije projekata;
- uvođenje jasnih indikatora rezultata;

- obavezno praćenje broja korisnika i realizovanih aktivnosti;
- evidentiranje volonterskog angažmana;
- javna objava informacija o realizaciji projekata;
- povezivanje projekata sa strateškim ciljevima Grada;
- jasnije definisanje procedura za produženje rokova realizacije;
- unapređenje odgovornosti korisnika javnih sredstava.

Analiza je pokazala da postojeći sistem nije dovoljno usmjeren na mjerenje stvarnih društvenih rezultata, već da se evaluacija najvećim dijelom zasniva na administrativnoj kontroli utroška sredstava.

Zbog toga je izmjena Pravilnika prepoznata kao jedan od ključnih mehanizama za institucionalizaciju preporučenih rješenja.

5. Formiranje i rad radne grupe

U okviru procesa izmjene Pravilnika posebno je značajno formiranje **radne grupe za pripremu prijedloga izmjena**.

Radna grupa predstavlja mehanizam kroz koji se iskustva institucija i korisnika sistema mogu povezati sa nalazima istraživanja.

Cilj rada grupe jeste da se postojeća rješenja sagledaju iz više perspektiva i da se predložene izmjene zasnivaju na stvarnim potrebama sistema finansiranja projekata od javnog interesa.

Poseban značaj ima uključivanje predstavnika:

- Gradske uprave;
- organizacija civilnog društva;
- omladinskih organizacija;
- drugih relevantnih aktera uključenih u sistem finansiranja i realizacije projekata.

Učešće OCD i omladinskih organizacija omogućava da se u proces izmjene Pravilnika uključe iskustva organizacija koje direktno primjenjuju postojeća pravila – od pripreme projektnih prijedloga, preko realizacije aktivnosti, do izvještavanja i pravljenja sredstava.

Time se unapređuje princip **participativnog kreiranja javnih politika i procedura**.

6. Učešće OCD i omladinskih organizacija u izradi izmjena

Poseban indikator kvaliteta procesa jeste nivo uključenosti OCD i omladinskih organizacija u pripremu izmjena Pravilnika.

U dosadašnjoj analizi identifikovana je potreba za većom transparentnošću i uključivanjem relevantnih aktera u procese koji se odnose na raspodjelu javnih sredstava.

U III kvartalu fokus je zato stavljen na konsultativni pristup u kojem OCD i omladinske organizacije nisu samo korisnici budžetskih sredstava, već i **učesnici u kreiranju pravila sistema**.

Očekivani doprinos njihovog učešća odnosi se posebno na:

- identifikovanje administrativnih prepreka;
- davanje prijedloga za jasnije kriterijume;
- unapređenje obrasca javnog poziva;
- unapređenje sistema izvještavanja;
- definisanje realnih i mjerljivih indikatora;
- prijedloge za transparentniju objavu rezultata;
- definisanje rokova i procedura;
- poboljšanje komunikacije između Grada i korisnika sredstava.

Na ovaj način proces izmjene Pravilnika dobija širu osnovu i mogućnost da odgovori na probleme identifikovane kroz istraživanje i praktična iskustva organizacija.

7. Povezivanje izmjene Pravilnika sa nalazima analize

Nalazi analize 2023–2025. predstavljaju važnu osnovu za definisanje prioriteta izmjena.

Analiza je pokazala da su ukupna sredstva namijenjena OCD, omladinskim organizacijama i drugim obuhvaćenim kategorijama iznosila **1.130.759 KM u 2023, 1.447.051 KM u 2024. i 1.326.200 KM u 2025. godini**. Učešće u ukupnom budžetu Grada iznosilo je 1,4%, 2% i 1,6%.

Istovremeno, postojeći sistem karakterišu oscilacije u izdvajanjima, nedostatak javne baze finansiranih projekata i nedovoljno razvijeno sistemsko mjerenje rezultata.

Posebno su značajni nalazi o javnoj transparentnosti realizacije projekata.

Kod OCD projekata odobrenih u 2023. godini, od 33 projekta samo 9 organizacija (27%) imalo je javno dostupne informacije o realizaciji određenih aktivnosti, dok 24 organizacije (73%) nisu imale dostupne informacije.

Kod omladinskih projekata u 2025. godini, od 22 odobrena projekta samo 3 organizacije (14%) imale su javno dostupne objave o realizaciji, dok ih 19 (86%) nije imalo.

Ovi podaci potvrđuju potrebu da se transparentnost i izvještavanje ne ostavljaju samo kao pitanje dobre prakse pojedinačnih organizacija, već da se jasnije urede pravilima sistema.

8. Ključni rezultati III kvartala

U III kvartalu ostvareni su sljedeći ključni rezultati:

1. Rezultati analize povezani su sa procesom institucionalnog unapređenja.

Nalazi istraživanja nisu ostali samo na nivou izvještaja, već su korišteni za definisanje konkretnih područja za izmjenu Pravilnika.

2. Pokrenut je proces izmjene Pravilnika o finansiranju/sufinansiranju projekata OCD.

Time je otvoren prostor za sistemsko rješavanje identifikovanih problema.

3. U proces je uključena radna grupa.

Radna grupa predstavlja mehanizam za razmatranje prijedloga i pripremu konkretnog teksta izmjena.

4. Obezbijedeno je učešće predstavnika OCD i omladinskih organizacija.

Njihovo uključivanje omogućava da se iskustva korisnika sistema direktno uzmu u obzir prilikom izrade novih rješenja.

5. Definisane su prioritetne oblasti izmjena.

Poseban fokus stavljen je na transparentnost, kriterijume, monitoring, izvještavanje, indikatore rezultata i javnu dostupnost podataka.

9. Preporuke za naredni period

Na osnovu nalaza analize i aktivnosti realizovanih u III kvartalu preporučuje se:

1. Nastaviti rad radne grupe

Obezbijediti kontinuitet rada radne grupe do izrade konačnog prijedloga izmjena Pravilnika.

2. Obezbijediti participativnost procesa

Nastaviti konsultacije sa OCD i omladinskim organizacijama prije usvajanja konačnog teksta.

3. Uvesti mjerljive indikatore rezultata

Pravilnikom i ugovorima definisati minimalne indikatore: broj aktivnosti, broj korisnika, broj učesnika, broj volontera i volonterskih sati, ostvareni rezultati i drugi relevantni pokazatelji.

4. Uspostaviti javnu bazu finansiranih projekata

Baza treba da omogući građanima uvid u korisnike, iznose, ciljeve, period realizacije i ostvarene rezultate.

5. Unaprijediti transparentnost evaluacije

Razmotriti javnu dostupnost metodologije bodovanja, kriterijuma, rezultata evaluacije i obrazloženja odluka.

6. Standardizovati izvještavanje

Uvesti jedinstveni minimalni standard narativnog i finansijskog izvještavanja za sve korisnike.

7. Uvesti obaveznu javnu objavu rezultata

Definisati minimalne informacije koje korisnici moraju javno objaviti nakon realizacije projekta.

8. Povezati finansiranje sa strateškim prioritetima Grada

Prilikom evaluacije projekata jasnije vrednovati doprinos projektnih aktivnosti strateškim ciljevima lokalne zajednice.

9. Zaključak

Treći kvartal predstavlja važan korak od **analize postojećeg stanja ka konkretnom institucionalnom djelovanju**.

Provedena analiza za period 2023–2025. omogućila je identifikovanje ključnih slabosti sistema finansiranja OCD, dok je u III kvartalu fokus stavljen na njihovo pretvaranje u konkretne prijedloge za izmjenu Pravilnika.

Posebna vrijednost procesa ogleda se u uključivanju OCD i omladinskih organizacija u radnu grupu i konsultacije. Time se organizacijama omogućava da, pored uloge korisnika javnih sredstava, učestvuju i u oblikovanju pravila po kojima se ta sredstva dodjeljuju i kontrolišu.

Za naredni period prioritet je završetak prijedloga izmjena Pravilnika, nastavak konsultacija sa OCD i omladinskim organizacijama, usaglašavanje predloženih rješenja i stvaranje uslova za njihovo formalno usvajanje.

Krajnji cilj procesa jeste sistem finansiranja u kojem su **pravila jasna, kriterijumi transparentni, učešće zainteresovanih strana omogućeno, rezultati mjerljivi, a informacije o korištenju javnih sredstava dostupne građanima**.